

Alavuden, Kuortaneen, Töysän ja Ähtärin liikenneturvallisuussuunnitelma 2009

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen

LIKENNETURVALLISUUSSUUNNITELMA 2009

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus (entinen Tiehallinnon Vaasan tiepiiri), Alavuden ja Ähtärin kaupungit sekä Kuortaneen ja Töysän kunnat ovat laatineet vuonna 2009 liikenneturvallisuuksuunnitelman kuntien alueelle. Liikenneturvallisuuksuunnitelma sisältää katsauksen alueen liikenneturvallisuuden nykytilaan, toimenpideohjelman liikenneympäristön turvallisuusongelmien parantamiseksi sekä hallintokuntien liikenneturvallisuuksuustyötä ohjaavat toimintasuunnitelmat.

LIKENNETURVALLISUUDEN PARANTAMINEN

Liikenneturvallisuuksuustyö

Liikenneturvallisuuksuunnitelman aikana on kehitetty ja aktivoitu kuntien liikenneturvallisuuksuustyötä eli liikenneLiikenneturvallisuuksuunnitelman aikana on kehitetty ja aktivoitu kuntien liikenneturvallisuuksuustyötä eli liikennekasvatusta ja tiedotusta. Liikenneturvallisuuksuustyön tavoitteena on vaikuttaa kuntalaisten asenteisiin, tietoihin ja taitoihin sekä liikennekäyttäytymiseen.

Liikenneturvallisuuksuustyötä tuodaan kaikkien kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden arkipäivään hallintokuntien laatimien toimintasuunnitelmien kautta. Toimintasuunnitelmat sisältävät konkreettisia toimia, joilla liitetään liikenneturvallisuus osaksi hallintokuntien jokapäiväistä toimintaa. Toimintasuunnitelmien avulla liikenneturvallisuuksuustyön toteutumista eri yksiköissä on mahdollista seurata.

Kuntiin on perustettu liikenneturvallisuusryhmät koordinoimaan liikenneturvallisuuksuustyötä. Liikenneturvallisuusryhmissä on edustajia eri hallinnonaloilta. Ryhmät tekevät tiivistä yhteistyötä myös sidosryhmien kuten ELY-keskuksen, poliisin ja Liikenneturvan kanssa. Ryhmien tehtävänä on mm.:

- lisätä eri hallinnonalojen yhteistyötä kunnan liikenneturvallisuuden parantamiseksi
- lisätä liikenneturvallisuuksuustyön arvostusta
- seurata liikenneturvallisuuksuustilanteen kehitystä kunnassa ja yleisesti
- asettaa pitkän aikavälin tavoitteet sekä määrittää vuosittaiset painopistealueet
- huolehtia hallintokuntien toimintasuunnitelmien laatimisesta ja toteutumisesta
- suunnitella yhteisiä kampanjoita ja tempauksia
- tiedottaa liikenneturvallisuuksuustyöstä ja asioista
- pitää liikenneturvallisuuksuunnitelma ajan tasalla.

Ryhmien aktiivinen toiminta varmistaa liikenneturvallisuuksuustyön ylläpitämisen ja kehittämisen myös jatkossa.

Liikenneturvallisuuksuunnitelman tavoitteena on onnettomuuksien määrän vähentäminen ja vakavuusasteen pienentäminen sekä koetun liikenneturvallisuuden parantaminen liikenteen kasvusta huolimatta. Lisäksi suunnitelman tavoitteena on ollut kuntien liikenneturvallisuuksuustyön tukeminen, jatkuvuuden ja arvostuksen lisääminen ja toimenpiteiden toteuttamisen tehostaminen.

Tekniset toimenpiteet

Liikenneturvallisuuksuunnitelmassa esitetään liikenneympäristön parantamiseksi teknisiä toimenpiteitä yhteensä 83 kappaletta, joista Alavudelle 31, Kuortaneelle 14, Töysään 17 ja Ähtäriin 24.

Toimenpideohjelmaan pyrittiin ottamaan mukaan edullisia ja nopeasti toteutettavissa olevia liikenneturvallisuutta ja liikennejärjestelyjä parantavia toimenpiteitä. Toimenpideohjelma sisältää myös joitakin suurempia työn aikana esille tulleita rakennustoimenpiteitä. Esitettyjen toimenpiteiden kokonaiskustannusarvio on noin 12,9 M€. Kustannusarvio täsmentyy jatkosuunnittelun aikana rakentamisolosuhteiden ja toteutusajankohdan perusteella.

Pienten toimenpiteiden täydentäminen ja toteuttaminen tulee olla jatkuva prosessi kuntien liikenneympäristön turvallisuuden parantamisessa.

Toimenpideohjelma sisältää seuraavia teemoja:

- Kevyen liikenteen väylien rakentaminen
- Kevyen liikenteen ylityskohtien parantaminen
- Liittymien parantaminen
- Näkemäraivaukset
- Nopeusrajoituksen alentaminen
- Liikenteen rauhoittaminen
- Liikenteenohjaus
- Valaistuksen rakentaminen
- Koulujen liikennejärjestelyiden kehittäminen
- Liikenneturvallisuuden huomioiminen maankäytön suunnittelussa

LIIKENNETURVALLISUUDEN NYKYTILA

Koettu liikenneturvallisuus

Asukkaiden kokemuksia liikenneturvallisuudesta selvitetiin kaikille avoimella kyselyllä maaliskuussa 2009. Kyselyssä kuntalaiset saivat tuoda esille vaaralliseksi kokemiaan paikkoja ja mahdollisia parantamideoita sekä kertoa kokemuksiaan paikallisesta liikennekulttuurista ja liikennekäyttäytymisestä. Kyselyyn saatiin 274 vastausta.

Vastaajat tunnistivat ongelmiksi autoilijoiden asenteet, jotka ilmenivät ylinopeutena, piittaamattomuutena ja lankulkijoista ja pyöräilijöistä sekä alkoholin vaikutuksen alaisena ajamisena. Myös turvavälineiden käytössä olisi kyselyn perusteella parantamisen varaa.

Vastaajista:

- 86 % käyttää aina autoillessa turvavyötä
- 19 % käyttää aina hands free –laitetta ajon aikana
- 48 % käyttää aina pimeällä liikkuaan heijastinta
- 3 % käyttää aina pyöräillessä pyöräilykypärää.

Liikenneympäristön suurimpia ongelmia kyselyn perusteella ovat puutteelliset kevyen liikenteen yhteydet ja turvattomat ylityskohdat sekä maanteiden ja kevyen liikenteen väylien kunto ja talvikunnossapito. Kyselyssä esille tulleet vaaranpaikat on tutkittu maastotarkastelulla ja niihin on suunniteltu parantamistoimenpiteitä.

Liikenneonnettomuudet

Alavuden, Kuortaneen, Töysän ja Ähtärin kuntien alueella tapahtui vuosina 2004-2008 yhteensä n. 870 poliisin tietoon tullutta tieliikenneonnettomuutta eli noin 175 onnettomuutta vuodessa. Joka viides onnettomuus johti henkilövahinkoon eli loukkaantumiseen tai kuolemaan. Asukaslukuun suhteutettuna onnettomuusmäärä vastaa koko Suomen keskiarvoa.

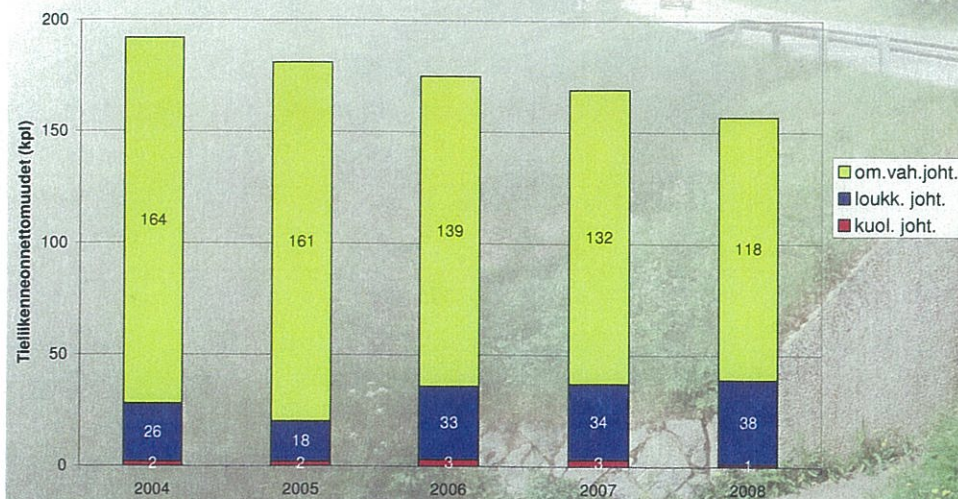
Onnettomuuksien uhrin ovat olleet pääasiassa henkilöautojen kuljettajia tai matkustajia. Mopo-onnettomuudet ovat yleistyneet nopeasti. Töysässä moottoripyöräilijöitä ja mopoilijoita oli poikkeuksellisen paljon. 18–24-vuotiaat olivat usein osallisina liikenneonnettomuuksissa.

Onnettomuudet tapahtuivat useimmiten hyvissä olosuhteissa eli päivänvalolla, poutaisella säällä ja tienpinnan ollessa kuiva. Suurin osa onnettomuuksista ja etenkin vakavimmat onnettomuudet tapahtuivat maanteillä. Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista yleisempiä ovat olleet

- yksittäisonnettomuudet 33 %
- kevyen liikenteen onnettomuudet 22 %
- risteämisonnettomuudet 11 %
- kääntymisonnettomuudet 10 %

Onnettomuudet aiheuttavat inhimillistä kärsimystä ja surua. Kunnille liikenneonnettomuudet merkitsevät näiden lisäksi aina myös taloudellisia menetyksiä. Tiehallinnon käyttämän onnettomuuskustannusmallin mukaiset liikenneonnettomuuksien yksikkökustannukset ovat henkilövahinkoon johtaneissa onnettomuuksissa noin 471 000 euroa ja omaisuusvahinkoon johtaneissa onnettomuuksissa noin 2 700 euroa. Suunnittelualueen neljän kunnan vuotuiset onnettomuuskustannukset ovat yhteensä noin 15,5 milj. euroa, josta kuntien osuus on noin 15-20 %. Kuntien kustannuksista suurin osa kohdistuu sosiaali- ja terveystoimelle.

Kuusio kuntien onnettomuuskehitys

ALAVUS

Alavudella tapahtui määrällisesti eniten liikenneonnettomuuksia vuosina 2004-2008

- Kuulantien ja Järviluomantien liittymässä
- KT 66 ja Järviluomantien liittymässä
- KT 66 ja Tuurintien liittymässä

Suunnitelmassa ehdotetaan liikenneympäristön parantamiseksi esimerkiksi seuraavia toimenpiteitä:

Kiertoliittymän rakentaminen Kuulantien ja Järviluomantien liittymään

Kevyen liikenteen väylän rakentaminen Tuurintielle välillä KT66-Ponnenniementie

Kevyen liikenteen ylityskohtien turvallisuuden parantaminen

- Kuulantielle suojatiesaarekkeiden rakentaminen
- Järviluomantiella suojateiden korottaminen

Kirkkomännikön koulun saattoliikennejärjestelyjen parantaminen

Erillisen oikealle kääntymiskaistan rakentaminen Peräseinäjoen (VT 18) ja Sydänmaantien (mt 672) liittymään

Alavuden liikenneturvallisuusryhmän muodostavat:

- Timo Myllymäki, kunnallistekniikka, pj.
- Timo Valkama, kunnallistekniikka
- Ossi Kulju, kunnallistekniikka
- Pasi Hakala, sivistystoimi
- Matti Saari, sivistystoimi
- Aulikki Ylinen, sivistystoimi, siht.
- Sari Haveri, perusturvapalvelut
- Sari Karhukorpi, perusturvapalvelut

Hallintokunnat ovat suunnitelleet sisällyttävänsä toimintaansa mm. seuraavia asioita:

Sivistystoimi

- Turvallisen koulukyydin järjestäminen ja yhteiset pelisäännöt: keskustelut koulukyytejä suorittavien kanssa (kuljettajan esimerkki, ajonopeus, turvavyön käyttö) ja oppilaiden kanssa harjoitellaan taksin ja linja-auton odottamista, kyytiin nousemista ja poistumista
- Koulun käytäntöjen tiedottaminen koteihin vanhempainilloissa ja koulun nettisivuilla
- Heijastimien ja pyöräilykypärän käytön lisääminen mm. käytön valvontaa ja käyttäjien palkitseminen
- Yläkoululaisten liikennetiedon kartuttaminen käyttäen ainekirjoituksessa aineistona paikallislehtien liikenneaiheisia juttuja

KUORTANE

Kuortaneella tapahtui määrällisesti eniten liikenneonnettomuuksia vuosina 2004-2008

- KT 66 ja Seinäjoentien liittymässä
- KT 66 ja Vierteentien liittymässä
- KT 66 ja Alajärventien liittymässä

Suunnitelmassa ehdotetaan liikenneympäristön parantamiseksi esimerkiksi seuraavia toimenpiteitä:

Kevyen liikenteen väylän rakentaminen KT 66 välillä Ruonantie-Sysilammentie

Kevyen liikenteen väylän rakentaminen Kirkkotielle välillä hautausmaa-Keskustie

Kevyen liikenteen yhteyden järjestäminen yksityistiejärjestelyin Lahdenkankaantien ja Vierteenmäentien välille

Kevyen liikenteen alikulun rakentaminen KT 66 ali Leppäläntien kohdalle ja Vesterintien kohdalle

Turvasaarekkeiden rakentaminen KT 66 ja Seinäjoentien liittymään

Ruonantien ja Niemiskyläntien liittymän kaventaminen ja muotoilu

Kuortaneen liikenneturvallisuusryhmän muodostavat:

- Alpo Santanen, tekninen toimi, pj.
- Kaija Ylinen, sivistystoimi
- Helena Lahtinen, perusturva

Hallintokunnat ovat suunnitelleet sisällyttävänsä toimintaansa mm. seuraavia asioita:

Päivähoito

- Heijastinliivit käyttöön retkillä
- Tehostettu liikenneviikko
- Materiaalin jakaminen iltapäiväkerholaisille ja perhepäivähoitajille

Vapaa-aika, nuoriso, liikunta ja peruskoulut

- Liikuntaseurojen kuljetusten turvallisuuden varmistaminen, keskustelut yhteistyöpalaverissa
- Liikuntaohjaajien oma esimerkki, keskustelut ohjaajainfoissa
- Liikunta- ja nuorisokerhojen ohjelmaan kolme aikaisää liikenneturvallisuudesta
- Nuorille erilaisia kursseja rullaluisteluun, pyöräilyyn ja ennakoivaan ajoon liittyen
- Koulussa heijastindisco

Perusturva

- Liikuntakyvyn ylläpito: kuntouttava työote, tuolijumppa ja oikea lääkitys
- Palveluliikenteen järjestäminen ja siitä tiedottaminen
- Henkilökunnan työmatkareittien suunnittelu ja pyöräilykypärän käyttö
- Kehitysvammahuollon asiakkaiden kanssa liikennesääntöjen kertaus ja heijastimen käytön ohjaus

Terveystoimi

- Terveysaseman odotustilaan esitemateriaalia
- Vastaanotolla lääkkeiden vaikutus liikkumiseen
- Terveystarkastuksissa ehkäisevä päihdevalistus
- Äitiysneuvolassa neuvontaa turvavyön käytöstä raskauden aikana
- Lastenneuvolassa neuvontaa lapsen kuljettamisen turvallisuudesta autossa, veneessä ja polkupyörällä
- Kouluterveydenhoidossa neuvontaa kypärän ja heijastimen käytöstä sekä keskustelut mopolla ja traktorilla ajamisesta

Tekninen toimi

- Yhteistyön käynnistäminen eri hallintokuntien kanssa liikenneturvallisuusasioissa
- Liikenneturvallisuusilta luottamushenkilöille ja kuntalaisille
- Liikenneturvallisuuden huomioiminen suunnitteluvaiheessa: maanhankinnan ohjaaminen turvallisille alueille ja liikenneväylien sijainti kaavoitusvaiheessa

TÖYSÄ

Töysässä tapahtui määrällisesti eniten liikenneonnettomuuksia vuosina 2004-2008

- Keskisen pysäköintialueella
- Aspinmäentien huoltoaseman alueella
- VT 18 ja Korventien liittymässä ennen kiertoliittymän rakentamista
- VT 18 ja Onnentien liittymässä ennen kiertoliittymän rakentamista

Suunnitelmassa ehdotetaan liikenneympäristön parantamiseksi esimerkiksi seuraavia toimenpiteitä:

Kevyen liikenteen väylän rakentaminen VT 18 välille Töysän keskusta-Hakojärvi

Keskustien nopeusrajoituksen alentaminen 40 km/h

Hakojärven koulun alueen liikennejärjestelyjen parantaminen

Kiertoliittymän rakentaminen VT 18 ja Aspinmäentien liittymään

Töysän liikenneturvallisuusryhmän muodostavat:

- Jaana Koota, tekninen toimi, pj.
- Antti Takala, sivistystoimi
- Seppo Harju, sosiaalitoimi
- Juhani Ketola, elinkeinotoimi
- Terttu Liesmäki, hallinto

Hallintokunnat ovat suunnitelleet sisällyttävänsä toimintaansa mm. seuraavia asioita:

Varhaiskasvatus ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

- Henkilökunnan oman liikennekäyttäytymisen ja turvalaitteiden käytön huomioiminen
- Vanhempien ja päivähoidon/esiopetuksen henkilökunnan yhteinen liikenneaiheinen ilta
- Turvallinen liikkuminen jalankulkijana: opettelua leikin, laulun, lukemisen ja pelaamisen avulla

Koulut

- Turvallisen koulukyydin järjestäminen: keskustelut koulukyytejä suorittavien kanssa (kuljettajan esimerkki, ajonopeus, turvavyön käyttö) ja oppilaiden kanssa harjoitellaan taksin ja linja-auton odottamista, kyytiin nousemista ja poistumista
- Pyöräilykypärän käyttö mukaan koulujen järjestysääntöihin
- Aamunavauksissa ajankohtaisista liikenneasioista muistuttaminen
- Suunnitelmallinen liikennekasvatus: Veso-päivien yhteydessä suunnitellaan liikennekasvatustuntien sisältö ja toteutus

Liikunta ja nuoriso

- Liikennekäyttäytyminen ja vastuuntunto: teemailat nuorisotiloissa
- Koordinaatiokyvyn parantaminen tempuradalla
- Koko perheen liikennetapahtuma
- liikuntatapahtumien järjestäminen turvallisissa paikoissa

Perusturvatoimi/vanhustenhuolto

- Kotihoidon henkilöstön turvallinen liikkuminen työmatkoilla: siirtymäaika huomioidaan työvuorosuunnittelussa, kotihoitoauton turvallisuus, pyöräillessä kypärän käyttö
- palveluliikenne-pilotti 2010 ja siitä tiedottaminen
- Kaatumisen ennaltaehkäisy tasapaino- ja lihasvoimajumpalla

Perusturvatoimi/kehitysvammahuolto ja erityisryhmät

- Tuki- ja palvelusuunnitelman yhteydessä kartoitetaan liikkumisen edellytykset
- Toimintakeskuksen asiakkaiden asianmukaisista välineistä huolehtiminen
- Liikennesääntöjen kertaus ja turvavälineiden käyttöön kannustaminen

Tekninen toimi

- Liikenneturvallisuusryhmän vetäminen
- Liikenneasioista ja tilapäisistä liikennejärjestelyistä tiedottaminen
- Työntekijöiden ja kesätyöntekijöiden koulutuksesta ja turvavälineistä huolehtiminen

ÄHTÄRI

Ähtärissä tapahtui määrällisesti eniten liikenneonnettomuuksia vuosina 2004-2008

- VT 18 ja Puistotien liittymässä
- KT 68 ja Ostolantien liittymässä

Suunnitelmassa ehdotetaan liikenneympäristön parantamiseksi esimerkiksi seuraavia toimenpiteitä:

Ostolantien nopeusrajoituksen alentaminen 30 km/h Ähtärin ydinkeskustassa

Meijeritien liikenteen rauhoittaminen

Kevyen liikenteen väylän ja alikulun rakentaminen VT 18 välille Puistotie-Lehtimäentie

Kevyen liikenteen väylän rakentaminen Oikotielle, Linjatielle ja Pihlajavedentielle välille KT 68-Kaukolantie

Turvasaarekkeiden rakentaminen VT 18 ja Puistotien liittymään

Kiertoliittymän rakentaminen KT 68 ja Ostolantien liittymään

Ähtärin liikenneturvallisuusryhmän muodostavat:

- Ilkka Kajander, tekninen toimi, pj.
- Sirpa Mannismäki, koulutoimi
- Osmo Siven, liikuntatoimi
- Marita Ylälahti, perusturvaosasto

Hallintokunnat ovat suunnitelleet sisällyttävänsä toimintaansa mm. seuraavia asioita:

Varhaiskasvatus

- Päivähoidon työntekijöiden mallina oleminen mm. turvalaitteiden käyttö
- Liikennekasvatussuunnitelman laatiminen toimintavuodeksi
- Perhepäivähoitolasten kanssa liikennekäyttämisen harjoittelu päivittäin kerho- ja leikkipuittomatkoilla

Vapaa-aika

- Liikuntaseurojen kuljetusten turvallisuuden varmistaminen, seurakirje
- Liikuntaohjaajien oma esimerkki, keskustelut ohjaajainfoissa
- Pyöräilykypärän käytön lisääminen: ohjatut pyöräretket ja pyöräilykampanja
- Nuorisokerhojen ohjelmaan liikennekäyttämisen ja –turvallisuus

Vanhus- ja vammaistyö

- Kaatumistapaturmien ehkäisy kotihoidon ennaltaehkäisevien kotikäyntien yhteydessä
- Ajokyvyn ylläpitäminen: Ikäautoilijan kuntokurssi
- Turvallisuusasioiden esiin ottaminen asiakastilanteissa ja palvelusuunnitelmapalavereissa

Tekninen toimi ja kaavoitus

- Liikenne- ja katusuunnittelun aloittaminen kaavoituksen yhteydessä
- Liikenneturvallisuustoimenpiteiden toteuttamiseksi tarvittavien määrärahojen saaminen talousarvioon vuosittain
- Kesätyöntekijöiden liikenneturvallisuuskoulutus, työhön perehdyttäminen ja turvavälineistä huolehtiminen

LIKENNETURVALLISUUSTYÖN TAVOITTEET

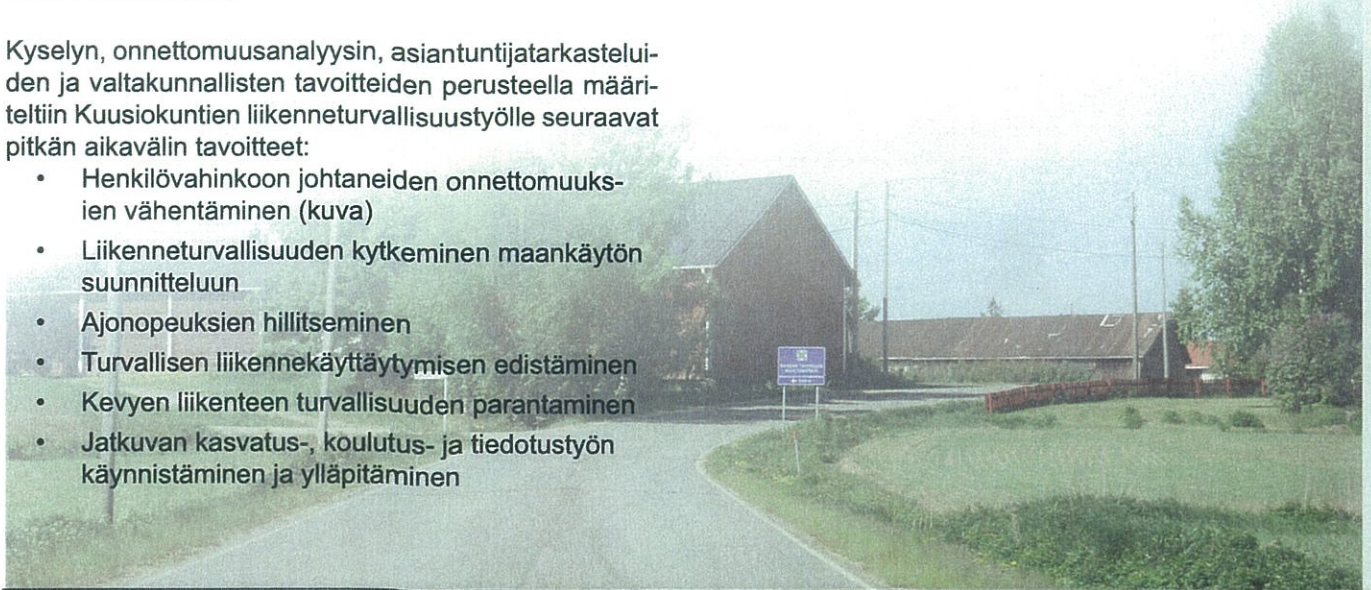
Valtioneuvosto on hyväksynyt pitkällä aikavälillä Suomelle liikenneturvallisuusvision, jonka mukaan tieliikennejärjestelmä on suunniteltava siten, ettei kenenkään tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä. Liikenne- ja viestintäministeriön johdolla laaditussa valtakunnallisessa liikenneturvallisuussuunnitelmassa vuosille 2006–2010 on tavoitteena parantaa turvallisuutta jatkuvasti kohti tasoa, joka on enintään 250 tieliikennekuolemaa vuonna 2010 ja enintään 100 tieliikennekuolemaa vuonna 2025.

Kyselyn, onnettomuusanalyysin, asiantuntijatarkasteluiden ja valtakunnallisten tavoitteiden perusteella määriteltiin Kuusiokuntien liikenneturvallisuustyölle seuraavat pitkän aikavälin tavoitteet:

- Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien vähentäminen (kuva)
- Liikenneturvallisuuden kytkeminen maankäytön suunnitteluun
- Ajonopeuksien hillitseminen
- Turvallisen liikennekäyttämisen edistäminen
- Kevyen liikenteen turvallisuuden parantaminen
- Jatkuvan kasvatus-, koulutus- ja tiedotustyön käynnistäminen ja ylläpitäminen

Painopistealueiksi vuosille 2010 -2012 sovittiin:

- turvavyön, pyöräilykypärän ja heijastimen käytön edistäminen
- turvallinen liikkuminen mopoilla
- turvallisen koulumatkan varmistaminen
- liikennejärjestelyiden parantamistoimenpiteiden toteuttamisen aloittaminen

Liikenneturvallisuussuunnitelma on laajan yhteistyön tulos. Työhön on osallistunut edustajia kuntien eri hallinnonaloilta ja sidosryhmistä. Suunnittelua ohjanneeseen ryhmään ovat kuuluneet:

Elina Töyli	ELY-keskus (ent. Vaasan tiepiiri)
Juhani Saranpää	ELY-keskus (ent. Vaasan tiepiiri)
Timo Myllymäki	Alavuden kaupunki
Alpo Santanen	Kuortaneen kunta
Jaana Koota	Töysän kunta
Ilkka Kajander	Ähtärin kaupunki
Eero Siikavirta	ELY-keskus (ent. Länsi-Suomen lääninhallitus)
Jorma Ollila	Etelä-Pohjanmaan liitto
Heli Lintamo	Liikenneturva
Markku Sillanpää	Etelä-Pohjanmaan poliisi

Konsultteina työssä ovat olleet DI Katja Seimelä Destia Oy:stä ja DI Lauri Vesanen Ramboll Finland Oy:stä.

Liikenneturvallisuussuunnitelma on löydettävissä kuntien internetsivuilta. Myös tämä esite löytyy sivuilta pdf-muodossa. Lisätietoja suunnitelmasta voi kysyä kuntien liikenneturvallisuusryhmistä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen

